NN 35/2021 (6.4.2021.), Pravilnik o načinu rada i postupanja čuvara prirode

MINISTARSTVO GOSPODARSTVA I ODRŽIVOG RAZVOJA

742

Na temelju članka 209. stavka 3. Zakona o zaštiti prirode (»Narodne novine«, broj 80/2013, 15/2018, 14/2019 i 127/2019), ministar gospodarstva i održivog razvoja donosi

PRAVILNIK

O NAČINU RADA I POSTUPANJA ČUVARA PRIRODE

Članak 1.

(1) Ovim Pravilnikom propisuju se način rada i postupanja glavnog čuvara i čuvara prirode (u daljnjem tekstu: čuvar), kao i način korištenja sljedećih ovlasti:

– provjera identiteta osobe,

– davanje upozorenja i zapovijedi,

– prikupljanje podataka i obavijesti,

– pregled osobe, prtljage, prijevoznog sredstva ili plovila,

– privremeno ograničenje kretanja na određenom području,

– osiguranje mjesta događaja i

– naplata novčane kazne, štete i učinjenih troškova od prekršitelja uz izdavanje potvrde.

(2) Čuvar se dužan uljudno ophoditi prema građanima, pozdraviti ih i oslovljavati riječima »gospođo« odnosno »gospodine«.

(3) Na zahtjev osobe kojoj se obraća, čuvar će se predstaviti pokazivanjem službene značke i službene iskaznice.

(4) Prema procjeni ugroze čuvar može prije ili za vrijeme nadzora zatražiti pružanje policijske pomoći (asistencije) radi osiguranja uvjeta za nesmetano korištenje ovlasti iz stavka 1. ovoga članka.

(5) Izrazi koji se u ovom Pravilniku koriste za osobe, uporabljeni su neutralno i odnose se na muške i ženske osobe.

Provjera identiteta osobe

Članak 2.

(1) Identitet osobe provjerava se predočenjem javne isprave na temelju koje se može provjeriti i utvrditi identitet osobe (osobna iskaznica, putovnica i sl.).

(2) Ukoliko osoba odbije pokazati dokument iz stavka 1. ovoga članka čuvar će je upoznati sa zakonskim uporištem ove ovlasti.

(3) Prema osobi koja i dalje odbija pokazati dokument iz stavka 1. ovoga članka čuvar ne raspolaže mogućnošću neposredne primjene prisile. U tom slučaju čuvar ima pravo koristiti neizravnu identifikaciju uzimanjem osobnog opisa, fotografiranjem osobe, bilježenjem podataka o osobnom vozilu/plovilu koje osoba koristi ili prikupljanjem podataka na temelju vjerodostojnog iskaza prisutne osobe čiji je identitet provjeren ili se može provjeriti službenim putem (policija, jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave, Hrvatske šume, Hrvatske vode i dr.), kao i putem video snimki.

(4) Podatke iz stavka 3. ovoga članka čuvar treba zapisati.

Davanje upozorenja i zapovijedi

Članak 3.

(1) Upozorenja i zapovijedi moraju biti zakonita, razumljiva, nedvosmislena, jasna i provediva, kao i razmjerna ponašanju/aktivnosti koje uzrokuje ili može uzrokovati štetu za prirodu, imovinu i osobe.

(2) Pri izricanju upozorenja ili zapovjedi čuvar je dužan pojasniti razloge izricanja i posljedice koje nepridržavanjem mogu proisteći za osobu kojoj se izriče upozorenje ili zapovijed.

(3) Upozorenje je najblaža represivna mjera i izriče se:

– povodom naznake počinjenja prekršaja,

– povodom počinjenja blažeg oblika prekršaja,

– pri i nakon pokušaja počinjenja prekršaja te

– kao preventivna mjera da se osobe koje ulaze ili su ušle u zaštićeno područje/područje ekološke mreže upozore na njihovo ponašanje i na mogućnost da će određenim tipom ponašanja ili ponavljanjem tog ponašanja počiniti prekršaj.

(4) Svrha upozorenja je da se osobe koje ne poznaju propise, obilježja i vrijednosti zaštićenog područja/područja ekološke mreže, s njima upoznaju, odnosno da se osobe koje ne uočavaju potencijalnu opasnost od svojeg ponašanja, na takvo ponašanje upozore.

(5) Upozorenje može imati i edukativni karakter.

(6) Upozorenje se izriče pismeno ili usmeno.

(7) Pismeno upozorenje može se izreći na obrascu koji je kao Prilog 1. sastavni dio ovoga Pravilnika.

(8) Pismeno upozorenje u pravilu uključuje i njegovo usmeno objašnjenje osobi kojoj se daje.

(9) Usmeno upozorenje čuvar treba posebno evidentirati.

(10) Zapovijed se izdaje u slučaju stvarne ugroze vrijednosti zaštićenog područja/područja ekološke mreže ili u slučaju opasnosti za osobe ili imovinu u zaštićenom području/području ekološke mreže.

(11) Zapovijed se može dati u preventivne svrhe i radi otklanjanja posljedica zabranjenog ili opasnog ponašanja u zaštićenom području/području ekološke mreže.

(12) Zapovijed se izriče pismeno ili usmeno.

(13) Pismena zapovijed može se izreći i na obrascu koji je kao Prilog 2. sastavni dio ovoga Pravilnika.

(14) Javna ustanova vodi posebnu evidenciju upozorenja i zapovijedi, kao i zapisnika o obavljenom nadzoru čiji obrazac je kao Prilog 3. sastavni dio ovoga Pravilnika.

Prikupljanje podataka i obavijesti

Članak 4.

(1) Na mjestu počinjenja prekršaja, odnosno u slučaju sumnje u počinjenje prekršaja, čuvar prikuplja podatke osjetilima, ponajprije vizualno, a može fotografirati tragove, pronađene predmete i drugo te o tome sačiniti fotodokumentaciju.

(2) Zatečene osobe na mjestu počinjenja prekršaja, odnosno u slučaju sumnje u počinjenje prekršaja, čuvar može ispitati/zatražiti iskaz i/ili uvid u dokumentaciju te na taj način prikupiti podatke i obavijesti.

(3) O prikupljenim podacima i obavijestima čuvar vodi zapisnik ili službenu zabilješku.

(4) Zapisnik o prikupljanju podataka i obavijesti supotpisuje zatečena osoba, kao i ostale nazočne osobe bitne za postupanje u nadzoru.

(5) Podatke i obavijesti čuvar može prikupljati i od građana, pravnih osoba, državnih tijela, iz sredstava javnog priopćavanja, anonimnih prijava, javnih izvora, video snimki, korištenjem tehničkih pomagala, kao i na druge načine.

(6) Podaci o djeci i maloljetnicima prikupljaju se obazrivo tako da poduzimanje ove ovlasti ne šteti razvoju njihove ličnosti, pri čemu je potrebno voditi računa o zaštiti njihovih najboljih interesa i njihove privatnosti.

(7) Čuvar treba prikupljene podatke i obavijesti sačuvati na prikladan način vodeći računa o zaštiti osobnih podataka i identiteta osoba.

Pregled osobe, prtljage, prijevoznog sredstva ili plovila

Članak 5.

(1) Pregled osobe podrazumijeva vizualni pregled, ali i pregled drugim osjetilima (njuh, sluh).

(2) Vizualni pregled sastoji se od usmjerenog opažanja pregledavane osobe, a može uključivati pregled džepova, manjih torbica i drugoga što osoba nosi na sebi. Pregled džepova, manjih torbica i drugoga što osoba nosi na sebi može se obaviti samo uz pristanak pregledavane osobe koja pritom sama izokreće džepove, odnosno otvara torbicu i drugo.

(3) Pregled je usmjeren uglavnom na pronalaženje protupravno prisvojenog dijela živog ili neživog svijeta koji pripada zaštićenom području/području ekološke mreže, odnosno sredstava kojima je izvršeno protupravno prisvajanje odnosno drugi prekršaj ili za koja se sumnja da je njima izvršeno protupravno prisvajanje ili drugi prekršaj.

(4) U slučaju nesuradljivosti pregledavane osobe zahtjeva čuvara za pružanje policijske pomoći (asistencije) čuvar treba napomenuti pregledavanoj osobi da je obavezna pričekati policiju.

(5) Čuvar može pregledati prtljagu samo uz pristanak osobe koja je vlasnik ili nositelj prtljage, na način da osoba sama dragovoljno otvori torbu, ruksak, vreću, kutiju i slično.

(6) Čuvar može pregledati prijevozno sredstvo ili plovilo, samo uz pristanak vlasnika ili korisnika vozila ili plovila. Pregled obuhvaća vanjski dio prijevoznog sredstva ili plovila, otvorenog prtljažnog prostora, prostora koji se vidi kroz prozore ili zatvorenog prtljažnog prostora koji vlasnik ili korisnik vozila ili plovila dragovoljno otvori.

(7) O pregledu čuvar sačinjava zapisnik kojeg pregledana osoba, vlasnik ili korisnik prtljage, prijevoznog sredstva ili plovila, potpisuje.

Privremeno ograničenje kretanja na određenom području

Članak 6.

(1) Čuvar može privremeno ograničiti kretanje na dijelu ili cijelom zaštićenom području/području ekološke mreže u svrhu osiguranja mjesta događaja, sprječavanja opasnosti za osobe i imovinu ili zaštite određenih vrijednosti zaštićenog područja/područja ekološke mreže.

(2) Čuvar može koristiti trake upozorenja (zabrane prolaska) za označavanje prilaznih pravaca.

(3) Ograničavanjem kretanja može se spriječiti kretanje sudionika određene priredbe/manifestacije izvan točno određenog dijela zaštićenog područja/područja ekološke mreže predviđenog za tu priredbu/manifestaciju.

(4) Kod ograničenja kretanja čuvar mora voditi računa o razmjernosti ograničenja i da nepotrebno ne uzrokuje dodatnu štetu i/ili troškove osobama koje prolaze zaštićenim područjem/područjem ekološke mreže.

(5) Ograničenje kretanja izvršava se postavljanjem pisane obavijesti na ulazu u zaštićeno područje/područje ekološke mreže odnosno dio zaštićenog područja /područja ekološke mreže gdje se kretanje ograničava.

(6) Kretanje se može ograničiti i fizičkom prisutnošću čuvara na lokaciji ograničenja, spuštanjem rampe gdje postoji, natpisima s obavijestima na više jezika, kao i na druge prikladne i vidljive načine.

Osiguranje mjesta događaja

Članak 7.

(1) Osiguranje mjesta događaja odnosi se na mjesta (lokacije) odvijanja izvanrednih događaja kao što su nesreće, prekršaji, kaznena djela, mjesta na kojima su nastupile posljedice ili se nalaze tragovi povezani s takvim izvanrednim događajima.

(2) Svrha osiguranja mjesta događaja je očuvanje izvora informacija za potrebe vođenja određenog postupka.

(3) Osiguranje mjesta događaja predstavlja ograničavanje pristupa određenoj lokaciji ili predmetu (osobi) dok se ne sprovedu odgovarajuće radnje kao što je očevid, privremeno oduzimanje predmeta, pregled, pretraga i dr.

(4) Granice osiguranog područja i način osiguranja ovise o okolnostima događaja, vodeći računa da svi tragovi i predmeti relevantni za pojedini postupak ostanu u zoni osiguranja.

Naplata novčane kazne, štete i učinjenih troškova od prekršitelja uz izdavanje potvrde

Članak 8.

(1) Radi naplate novčane kazne na mjestu počinjenja prekršaja čuvar se služi potvrdom o naplaćenoj novčanoj kazni na mjestu počinjenja prekršaja, čiji je Obrazac kao Prilog 4. sastavni dio ovoga Pravilnika.

(2) Visina novčane kazne mora biti razmjerna počinjenom prekršaju, a u okvirima propisanima posebnim zakonom o prekršajima i Zakonom o zaštiti prirode.

(3) Kada je prikladno, visina novčane kazne mora biti i u skladu s cjenikom javne ustanove (uništavanje informativne/poučne table, parkiranje izvan mjesta označenog za parkiranje i sl.).

Članak 9.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 612-07/19-01/29
Urbroj: 517-10-02-21-11
Zagreb, 25. ožujka 2021.

Ministar
dr. sc. Tomislav Ćorić, v. r.

PRILOG 1.

OBRAZAC UPOZORENJA

Javna ustanova: LOGO JU

Adresa:

Broj upozorenja:

Mjesto i datum:

UPOZORENJE

_____, _____

(ime i prezime) (dan, mjesec, godina rođenja)

_____ , _____

(mjesto, ulica i kućni broj) (OIB)

(identitet provjeren uvidom u _____)

(naziv isprave)

je dana _____ godine u _____ sati, na mjestu

_____,

učinio/la

_____

_____

_____

(navesti radnju)

i time pokušao/la počiniti počinio/la prekršaj iz članka _____, stavka ____, točke____ , za koji je propisana prekršajna odgovornost u članku _____, stavku _____, točki ____ Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“, br.....)

pa mu/joj se izriče

upozorenje:_____

_____

_____

(navesti točno upozorenje)

_____ _____

(upozorenje primio/la) (upozorenje izrekao/la čuvar/ica prirode, broj službene značke: .....)

Počinjen/pokušan je prekršaj je lake naravi, a s obzirom da počinitelj nije činio slične prekršaje na području _____ _____ (naziv zaštićenog područja/ekološke mreže) smatra se da će ovo upozorenje ostvariti svrhu prekršajne sankcije te da će se počinitelj ubuduće kloniti pokušaja/počinjenja.